

Дизайн – бұл ерекшеліктерді, өнімдерді немесе мәнерлерді қайталау және жасау қабілетінен бастап, әртүрлі жағдайларға қарағанда мұндағы технологиялардың бірден-бірімен біріктігі болып табылады. Дизайндың алғашқы тұрғындарынан бірі – «әріптестік»тің құрылуымен байланысты. Әріптестік, қаржылық кейінгі мәндерге қосылып, кіші мәнді және қолайлы мәндерді біріктірген сипаттамалық нысандарды өндірудің негізгі технологиясы болып табылады.

Дизайндың дамуына көз жеткізу үшін, оның тарихына кіріспе жасаймыз. Дизайндың бастапқы формаларынан бірі – өнімнің бітіргендерінің жасалуы. Әлемнің ең ескі өнімдерінің бірі – тері өнімі. Бұл өнімдерді жасау үшін, адамдар өнер, дизайн және технологияның бірден-бірін біріктіріп, өнімнің өмірлігін, құрамын және мәнін белгілей алғандары керек болды.

Осы өнімдерді жасау мәселесінен бастап, өзара әртүрлі өнер, технология және дизайнды біріктіру арқылы даму қазіргі кезде жүргізілетін мәндердің басты факторларынан бірі болды.

Солтүстік Америкада үлкен инктер өздерінің өнімдерін жасауға арналған жаратылған инк жазбаларының дизайнымен мағынасы болып табылады. Олар сөздік өнердің біреуі болып, олардың жазбаларына қосылатын геометриялық орнаменттер және көрнектер дизайндың тарихының ең ескі әдісімен бірдей болып табылады.

Кейбір дәуірлерде дизайнның дамуы өнермен қатар әдебиетке, музыкаға, архитектуралық өнерге, кино, театр және басқа мәдениеттік ақпараттарға байланысты болды.

Архитектуралық өнерге қарағанда, дизайнның жаңа технологиялары сәттілікті жобалауға мүмкіндік берді. Мысалы, Қош басқарма таңғы үшін салыстырылған «Ефімов Көшесі» кезекшілердің дизайнерлігімен жасалған. Бұл жағдайда дизайнның мұндағы қолдануына қатысты технологиялар үлкен рөл атқарады. Кейбір кездер, сәнге және технологияларға байланысты, дизайнның тарихы дамуын қоса отырып, ол жаңа технологиялардың дамуымен ұйымдастыруы мүмкін болды.

Осындағы дизайнның жаңа әдістері және технологиялары сондай-ақ, көптеген дизайн тұрғысыларын алмасуға мүмкіндік береді.

Дизайн тарихының алдындағы аса мақсат, адамдарға бағдарламалармен, жасалған нәрселермен, дизайндың өзара әсерімен танымдық беру және жалпы ақпаратты арттыру. Осындай танымдық және білімділіктің нәтижелерімен адамдар дизайн процесінде үлгерме және қаржыландыру кезінде жаңа бағдарламаларды жасауға мүмкіндік береді.

Ағымдағы кезде дизайн барлық салаларда қолданылады, оның мәні және мақсаты жетістікті шараларға жіберуге мүмкіндік береді. Осындай дизайнның өзекті міндеті, адамдардың өміріне пайдалы және көрінетін нәрселерді қалай жасауға мүмкіндік беруге көмектесуі.

Жалпы айқында, дизайн тарихы бойынша өзара алмасуға, дизайндың тарихы мен мәні туралы толық түсінуге мүмкіндік беретін білімділікке ие болу керек. Кейбір өзара алмасу арқылы, дизайндың тарихы мен мәні туралы білім беру мүмкіндігіне қатысты, дизайндың негізгі түрлерін тану мүмкіндігін де ескеріп отырған жағдайдағы дизайн тұрғысының анықтамасы үшін өзара алмасу маңызды. Дизайнның негізгі түрлері, суретке жасалатын жарнамалар, жасаулар, ойындар, қабілеттер, техникалық өнімдер мен т.б. болып табылады. Бұл түрлер барлық тарихта кездесуі мүмкін болған дизайндық әдістердің жалпы бөлігін қамтиды.

Дизайн тарихы өте қызықты болатын және біздің құрылған әлеміміздің мұғалімдері мен құжаттарының қолдауымен, біздің мүдделеріміздің дамуымен біргелікте өзгеріп отыр. Дизайнның маңыздылығы барлық салаларда қолданылады, ондағы мән және мақсаты барлық мамандарға жетістік жасайды. Дизайн тарихының білімділігі мен түсінуі алдын ала оның бағытындағы мәнін тану, сондай-ақ, жетілдіру қажет.

Дизайн тарихы, аса мәдениеттердің жасаған өнері мен өзін-өзі қосымша толықтыру арқылы айналды. Мысалы, ескерткіштер мен әдеби құжаттардың дизайны, дәстүрлердің жасаған суреттері мен ойындары,

мұздату материалдарының салт-дәстүрлері мен басқалары дизайн тарихының қажетін анықтайды.

Бірінші дизайн тұрғысы, ескерткіштер мен әдеби құжаттардың дизайны, тарихтың ескі дәуірлеріне дейін қайтыс болады. Бұл түрлерде дизайн, жазба және кеңес беру кезінде пайдаланылатын әртүрлі суреттермен алғаш рет құрылған. Бұл суреттерге ескерткіштер мен санатшылардың мұқиятталған көріністері көрсетіледі.

Екінші дизайн тұрғысы, ойындар, мұздату материалдарын салт-дәстүрлері мен т.б. тарихтың ортағы дәуіріне дейін қайтыс болады. Осы түрлерде дизайн, әдетте, аймақтық мәдениеттердің қолданушыларын дәлелдейтін, түсіндіруші және ойыншылық мәні бар суреттермен алғаш рет құрылған. Осы суреттерде мұздату материалдарын қолдану және ойындарын ойындау тәсілі көрсетіледі.

Үшінші дизайн тұрғысы, жарнамалар, жасаулар, техникалық өнім, елдің жаңа жағдайына дайындау кезінде пайдаланылады. Бұл түрлерде дизайн, мәтінмен бірге жұмыс жасау үшін суреттермен қосымша болады. Осы суреттерде бірінші нөмірде мәтінді түсіндіру үшін қажетті болады, ол өнерлік кеңес берушілерге жарнамаларын жариялау үшін де пайдаланылады.

Дизайн тарихында өзара байланысты жекеліктері бар мәдениеттердің дизайнында көрсетіледі. Мысалы, бірнеше мәдениеттерде дизайндағы орнату элементтерінің санаттық маңызы бар. Мұнда суреттердің түсіндіруші, артқы мәндік және дұрыс көрсетуі маңызды рөл атқарады.

Сондай-ақ, дизайн тарихында технологиялық даму, түрлі қолданылған материалдардың қолданысы мен жоғары техникалық мүмкіндіктердің жүйелерінің дизайнындағы әсері талқыланады. Мысалы, тексеру құралдарының дизайнында көбірек математикалық ережелер қолданылады.

Сонымен қатар, дизайн тарихы жүзінде өнерлік кеңес берушілердің дамуы мен тәрбиесі талқыланады. Дизайн, тарихтың ертең дәуірлерінен бастап қазіргі күнге дейін дамып келген еді. Оның мәні мен маңыздылығы тәрбиесімен және барлық әдістермен танысу қажет. Дизайн жоғары мәртебедегі санаттық жүйелерді, пайдалы және функционалды жүйелерді жасауға арналған техникалық, психологиялық және сәйкес көрсету технологияларын қолданады.

Сонымен қатар, дизайн тарихы барлық салаларға қатысты және оларға қатысты мәселе жасауға көмектесу үшін мүмкіндіктер жасайды. Дизайндың қазіргі күндегі рөлі әр түрлі салаларда және біздің күндерімізде қажетті. Ол, биздің өміріміздің көптеген жағдайларында өнерлік кеңес берушілермен бірге, біздің өмірімізді үнемдеуге және өзімізді жақсығырақ болуға көмектеседі.

Сондықтан да дизайн тарихының жаңа нәсілін жасауға мүмкіндіктерді қолдану маңызды. Дизайн тарихы, оған қатысты білімімізді жаңарту және оған қатысты жаңа досылдарды түсіндіру үшін бізге әуесқой құрметімен қажетті.